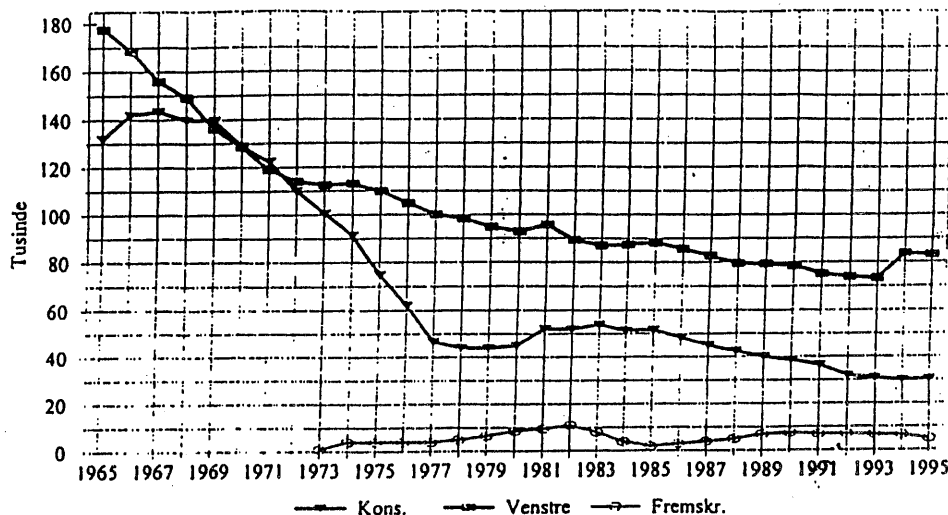

Der er indtil videre kun foretaget ganske få analyser, der belyser dette perspektiv bare nogenlunde, men de peger entydigt i retning af, at netop dette analytiske perspektiv er væsentligt, hvis målet er at nå en dybere forståelse af udviklingen i partiernes medlemstal. Fordi der er så få partimedlemmer, er det dog vanskeligt at lave repræsentative undersøgelser, der får et passende stort udvalg af relevante svarpersoner med i stikprøven.

Det er blevet diskuteret, om det i særlig grad har været den mere passive del af partiernes medlemsskare, der er faldet fra. Det virker umiddelbart rimeligt, at det skulle være tilfældet, men samtidig kan det jo konstateres, at mange lokale parti- og vælgerforeninger fortsat har problemer med en yderst beskedne opslutning om partiets aktiviteter. Udviklingen

har altså ikke medført, at det kun er aktive og stærkt engagerede medlemmer, der er blevet tilbage (eller er kommet til som nye). Det kan i den sammenhæng være rimeligt at henvise til en norsk undersøgelse her fra begyndelsen af 1990'erne (Heidar, 1994), der netop konstaterer, at partiernes medlemskreds fortsat udviser stor variation, hvis man ser på omfanget og karakteren af medlemmernes involvering i partiernes forskellige aktivitetsformer. Der er ingen grund til at tro, at situationen er afgørende anderledes i Danmark, og derfor må forestillingen om, at det – i hvert fald overvejende – er de passive, der er forsvundet, nok tages med et gran salt, indtil nærmere dokumentation om forholdene her i landet eventuelt kommer til at foreligge.

Figur 4. Medlemsudviklingen for Venstre, Det konservative Folkeparti og Fremskridtspartiet 1965-95

4. Kan udviklingen vendes?

Selv om Venstre har været i stand til – i hvert fald for nogle år – at vende den medlemsmæssige nedgangslinje, kan man ikke heraf nødvendigvis drage den slutning, at de øvrige partier også ville kunne ændre deres situation på dette område (hvor det i øvrigt er værd at erindre sig, at Danmark nu har en medlemsprocent, der svarer forholdsvis præcist til situationen i en række andre lande). Vi må altså gå ud fra, at det også i de nærmeste år vil være sådan, at det samlede medlemstal har en (svagt) vigende tendens, og at kun ca. hver tyvende væl-

ger synes, at *cost/benefit*-analysen med hensyn til partimedlemskab har en positiv balance.

Det betyder også, at partierne må indstille sig på, at de forskellige medlemskampagner m.m. primært vil kunne tjene til at fastholde det nuværende niveau, medens det vil være helt urealistisk at forestille sig, at noget på medlemsfronten vil kunne ændres markant. Denne konstatering betyder dog ikke, at enkeltpartier aldrig mere vil kunne komme til at opleve, at årets tilgang af medlemmer er større end afgang.